WASHINGTON DC

І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь... Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 з Ню Йорку (212) 227-4125 УНСоюзу: (201) 451-2200 з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 150. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 23-го СЕРПНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK RFIDAY, AUGUST 23, 1974 No. 150. VOL. LXXXI.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ОСІБ „ШУКАЛИ УКРАЇНИ" В ДАВФИНІ

Саме в тому часі, як у видаванні „Свободи" була двотижнева перерва, в містечку Давфині біля Вінніпеґу в Манітобі в Канаді відбувся дев'ятий з черги Всеканадський Український Фестиваль, нав'язуючи до першої української Служби Божої на канадській землі, яку там відслужив у 1897-му році тодішній редактор „Свободи" о. Нестор Дмитрів, відвідуючи перших українських поселенців у Канаді з доручення Українського Народного Союзу. Як відомо, „Свобода" також і в цьому році з нагоди того фестивалю видала спеціяльне число свого англомовного „Українського Тижневика". Перебіг і програму фестивалю описує вінніпезький тижневик „Поступ" з 18-го серпня, з якого і передруковуємо цей опис.

„ШУКАЄМО В ДАВФИНІ УКРАЇНИ"

Дев'ятий Всеканадський Український Фестиваль у Давфині пройшов з дуже великим успіхом у днях 1, 2, 3, і 4 серпня 1974 р. Годі докладно сказати скільки українців прибуло зі всіх провінцій Канади, ЗСА та других частин світу до Давфину на Український Фестиваль. Деякі пресові аґенції подали, що було 50,000 учасників. Здається, що цього року було найбільше за всі часи. Офіційне привітання прислав прем'єр Канади П'єр Трудо, прем'єр Манітоби, Ед Шраєр та губернатор Манітоби В. МекКіґ. Початок програме зачався вже в четвер, 1-го серпня в годині 9.30 рано, а закінчився в півночі народним гулянням на вулиці. Офіційне відкриття Фестивалю відбулося в п'ятницю, 2-го серпня, в годині 2:30 по полудні на стадіоні. Програмою проводив Мирослав Лехів з Вінніпеґу. Господарем цього року був д-р Петро Кондра, президент КУК, його дружина пані Кондра була Господиня. Господар перший виголосив промову та офіційно відкрив Дев'ятий Український Фестиваль. Привітальне слово виголосив сенатор Павло Юзик з Оттави. В імені провінційного уряду промовляв міністер Петро Буртняк. Привіти зложили: мейор Давфину А. Нютон, муніципальний війт Іван Потоцький, від торговельної палати Давид Снітка та пані М. Варнок, президент Фестивалю та директор програми. Привітальний танець виконав давфинський ансамбль „Зірка" під керуванням Ярослава Дутчишина.

Ввечорі відбувся перший великий концерт, у якому програму виконали: Канадсько-Український Фестивальний Хор з Давфину під керуванням пані Галі Лазурук-Гендерсон, Танцювальний Ансамбль з Давфину „Зірка", дириґент Ярослав Дутчишин, Ансамбль Цимбалістів з Давфину та околиці, оперова співачка Іванна Карасевич, Вінніпеґ-Торонто, Ансамбль „Рушничок" з Монтреалю, Народна Танцювальна Група „Український Дух" з Лос Анджелесу, Каліфорнія, скрипаль А. Чорній (СБС-Гантер Шов), Торонто, Школа Українського Народного Танку з Тандер Бей, Хор „Троянда" з Давфину, Українська Народна Танцювальна Група зі Сиднею, Нова Скотія, лірники: Василь Говіка та внук Іван Підкович, Теодор Комар і його оркестра.

В суботу, 3-го серпня вполудне на вулицях Давфину відбулася фестивальна парада. Похід вулицями тривав около години. До найбільшої атракції належать козаки на конях.

Телефонічна Компанія влаштувала в п'ятницю вечером прийняття для членів Фестивального Комітету та визначних гостей в Українському Католицькому Домі. Програмою проводив Василь Запорожан, бувший президент Фестивалю. Молитву провів о. ред. Семен Іжик з Вінніпеґу. Слова привіту виголосили: сенатор Павло Юзик, мейор Нютон, війт Потоцький, пані М. Варнок і д-р П. Кондра. Танцювальна група зі Сиднею виконала кілька українських танців.

В неділю, 4-го серпня в годині 10 рано на Велі Ривер — Теребовля біля Хреста Свободи, Архиєрейську св. Літургію відслужив Митрополит Кир Максим в асисті о. мітрата Григорія Овчарика, о. протоігумена д-ра Михайла Гринчишина, ЧНІ і о. пароха Михайла Климчака. У своїй проповіді Митрополит Кир Максим згадав про першу українську католицьку церкву св. Михаїла тут збудовану і про першу Службу Божу на канадській землі, яку відслужив український католицький священик о. Нестор Дмитрів, що приїхав з Америки.

Після Богослуження стараннями Українського Народного Союзу під проводом сенатора Павла Юзика і мґра Івана Геврика відбувся спільний обід у ресторані в Давфині. Тут промовляли: сенатор П. Юзик, Михайло Ф. Шевчик, д-р П. Кондра. Митрополит Кир Максим у свойому слові підкреслив, що Фестиваль у Давфині повинен мати в першій мірі характер релігійний та чисто українсько-мистецький, а побіч цього може бути розвага і забава. („Поступ")

„Світильник істини" — нова поява на книжковому ринку

Торонто. — Накладом студентів Богословської Академії і у виданні Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи, ц. р., вийшла пропам'ятна книжка д-ра Павла Синиці — „Світильник Істини" — джерела до історії Української Богословської Академії у Львові, 1928 - 1929 - 1944. Твір цей присвячений основникові і меценатові цієї Академії — Митрополитові Андреєві Шептицькому, організаторові та ректорові її — сьогодні Верховному Архиєпископові Йосифові Сліпому, професорам і друзям, що ще в живих і тим, що померли геройською смертю. Окрім автора в склад редакції ще входили: о. рад. Володимир Жолкевич, редактор Юліян Бескид і Ярослав Чумак. Обкладинка — роботи мистця Мирона Левицького. У книжці — 719 сторінок друку і понад 100 світлин.

Автор цієї книжки, д-р Павло Сениця — абсольвент тієї ж Академії. Писавши цей твір, він нав'язав контакт з професорами, колишніми абсольвентами, науковими осередками, університетськими бібліотеками та музеями різних країн; він фотокопіював друковані матеріяли, репродукував світлини, що вимагало багато праці. У цій книжці — вперше зібрані матеріяли про Богословську Академію у Львові, що перед Другою світовою війною була єдиною високою школою у Західній Україні та виховала високоосвічених людей і залишила тривалі сліди в культурному житті цієї вітки народу.

Ціна першого тому книжки 15 долярів. Книжку можна замовляти у Канаді — о. В. Жолкевич, 39 Raymond Ave., Toronto, Ont. M6S-2BI, Canada.
у ЗСА — о.Б. Смик, 1104 State St., Utica, N. Y. 13502.

Президент Форд кандидуватиме в 1976-му році

Вашинґтон. — У середу, 21-го серпня, пресовий секретар Білого Дому Джералд терГорст сказав кореспондентам, що президент уповноважив його заявити, що в 1976-му році „правдоподібно кандидуватиме" на президента ЗСА. Як відомо, коли Джералд Форд ще був віцепрезидентом, то кількакротно заявив, що не має жадних плянів старатися здобути номінацію Республіканської партії в 1976-му році, але після резиґнації колишнього президента Річарда Ніксона ситуація змінилася. Він вперше натякнув про можливість своєї кандидатури вже 12-го серпня, тобто тільки чотири дні після резиґнації Р. Ніксона, а опісля близькі його дорадники й приятелі часто повідомляли пресу, що Джералд Форд „правдоподібно" таки кандидуватиме в 1976-му році. Повідомлення пресового секретаря терГорста розвіває всі сумніви щодо цієї справи. Коментатори думають, що президент Форд вирішив проголосити свою кандидатуру вже тепер, щоб зразу знеохотити інших можливих республіканських кандидатів на цей пост, а також, щоб скріпити своє становище відносно Конґресу, який переважно звертає меншу увагу на бажання президента, який закінчує свою каденцію. Законодавці змушені більше респектувати бажання президента, який має добрі вигляди бути перевибраним на ще одну каденцію.

Не відомо, чи Нелсон Рокефелер, щойно найменований на пост віцепрезидента ЗСА також буде старатися про перевибір на віцепрезидента. Пресовий секретар терГорст сказав кореспондентам, що ця справа ще не рішена.

Рокефеллер відіґраватиме важливу ролю в боротьбі з інфляцією

Вашинґтон. — З достовірних джерел повідомляють, що якщо Конґрес затвердить Нелсона Рокефеллера на пост віцепрезидента ЗСА, то він правдоподібно очолюватиме Раду для внутрішніх справ і гратиме чільну ролю в боротьбі Уряду з інфляцією. Президент Форд і Н. Рокефеллер вже відбули нараду, на якій накреслено можливі функції Рокефеллера на відтинку внутрішніх справ. Якщо Рокефеллер справді очолить боротьбу проти інфляції, то він може бути одним з найбільш активних віцепрезидентів в історії Америки.

Президент Форд підписав закон, який призначує 25 більйонів для шкільництва

Вашинґтон. — У середу, 21-го серпня, президент Джералд Форд підписав закон, який призначує 25 більйонів долярів на допомогу для шкільництва. Це є перший закон, підписаний президентом Фордом. Підписуючи його, Президент сказав, що хоча незадоволений деякими постановами цього закону, то вважає допомогу для шкільництва конечною і тому не вживає проти нього „вето". Він також заявив, що підписання цього закону віддзеркалює нову атмосферу компромісу та співпраці між Білим Домом і Конґресом. Президент Форд має застереження до тих постанов закону, які стосуються питання примусового перевожування шкільних дітей, метою якого мало б бути встановлення расового балянсу в школах. Він вважає, що закон повинен був дозволити, щоб було можна відновляти всі попередні судові розправи, які стосуються примусового перевожування дітей, щоб не було розбіжностей між попередніми вироками та новим законом. Але Президент сказав, що погоджується з тією частиною закону, яка заявляє, що діти матимуть право ходити до шкіл, які находяться найближче до їхніх домів, або до другої найближчої школи, хоча також зазначує, що федеральні суди матимуть право встановляти примусове перевожування й до дальше віддалених шкіл, якщо таке перевожування буде конечне для запевнення конституційних прав дітей, які належать до етнічних меншин.

СОБОР РОСІЙСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Ню Йорк. — 8-го вересня у Троїцькому монастирі в Джорджанвілле почнеться 3-й Собор Російської Православної Церкви за кордоном і триватиме до 22 вересня. Наради Собору будуть в Джорджанвілле і в Ню Йорку.

Конференція для справ населення світу стала місцем зудару СССР з Китаєм

Букарешт. — СССР і комуністичний Китай знайшли спільну мову на конференції для справ населення світу, коли прийшлося до з'ясування становища щодо можливої загрози з уваги на перенаселення Землі. Речники обидвох комуністичних держав ствердили, що надмірне наголошування перенаселення — це ніщо інше, а „імперіялістичний міт", метою якого є недопустити до повноцінного розвитку відсталих економічно країн. На цьому, однак, закінчилася їхня однозгідність, бо безпосередньо після цього речник Китаю, заступник міністра здоров'я Гуанґ Шу-тсе заявив, що обидві „надпотуги", тобто СССР і ЗСА, ведуть політику, спрямовану на використовування справи збільшування населення світу для своїх імперіялістичних цілей. „Одна надпотуга прямо запевняє, — говорив він, — що існує експлозія населення в Азії, Африці і Латинській Америці і що катастрофа для людства неминуча. Інша надпотуга розгортає пропаґанду під кутом, що скорий зріст населення є млиновим каменем на шиї країн, які розвиваються".

Згідно з твердженням китайського представника обидва погляди є помилкові і є нічим іншим, а частиною „імперіялістичної, колоніяльної і геґемоністичної" агресії проти менше розвинених держав.

Представник СССР Лев Володарський, також заступник міністра здоров'я, заявив у своїй промові, що твердження капіталістичних країн, мовляв, високий рівень природного приросту населення сповільняє розвиток відсталих країн — є помилковим. „Мусить бути ясним, що такий підхід не має нічого спільного з дійсними причинами відсталости, а тільки служить для того, щоб відвернути увагу від перепроваджування конечних соціяльних реформ".

Найбільш інтересне у цьому зударі СССР і Китаю і у намаганні обох цих країн назовні обороняти засаду про недоцільність зменшувати число народин і приріст населення є це, що і в СССР і в Китаю практикується плянування народин з тенденцією втримати число населення у певних границях. У висліді, природний приріст в СССР, який має 250 мільйонів населення мешканців виносить всього 1 відсоток, а в Китаю з 800 мільйонами мешканців — 1.7 відсотка. В цей сам час природний приріст у недорозвинених країнах Азії, Африки і Латинської Америки в пересічному є 3.4 відсотки. На це не звернули уваги ні Гуанґ Шу-тсе ні Лев Володарський, вважаючи з виключно політичних міркувань за краще це цілком замовчати.

30-річчя комуністичної Румунії під знаком конфлікту з СССР

Букарешт. — Коли недавно Польська Народна Республіка відзначала своє 30-річчя, то цю нагоду Москва використала для максимальної демонстрації „дружби соціялістичних країн". До Варшави на святкування прибув сам Брежнєв, а товаришили йому всі лідери сателітних компартій. Цього тижня Народна Республіка Румунії відзначає своє 30-річчя звільнення від німецької контролі, але на ці святкування прибули тільки комуністичні лідери другорядного сорну. Очолив їх третій у совєтській ієрархії прем'єр А. Косиґін. Слідом за Москвою до Букарешту інші соціялістичні країни вислали тільки заступників прем'єрів - міністрів. Як інформують, совєтський уряд зажадав від Румунії далекойдучих політично - економічних та мілітарних концесій як передумови „добросусідських взаємин". Однією з таких засадничих передумов, які мали б послабити позицію Румунії, є вимога, щоб Румунія погодилася на утворення коридору крізь свою територію для вільного проїзду совєтських військових частин до Болгарії. В Букарешті поширені навіть інформації, що Москва готова силою такий коридор крізь румунську територію для себе відкрити. Офіційно і СССР і Болгарія заявили, що того роду поголоски не відповідають правді і є звичайною провокацією, щоб розбити союз соціялістичних країн. Фактом, однак, є, що в часі цьогорічних літніх маневрів збройних сил держав Варшавського пакту, СССР домагався від Румунії права на проїзд військових частин крізь румунську територію і румунський уряд дав дозвіл на „обмежений проїзд" військ СССР і сателітів до Болгарії в рямках маневрів.

МОЛОДА, МОЛОДА „СОЮЗІВКА"

Репортаж ЛЕОНІДА ПОЛТАВИ

Група студентів, вакаційних працівників на „Союзівці", біля нововлаштованої в гуцульському стилі віллі „Трембіта" на „Веселці".

Вісімдесят років тому українські селяни, яких гірка доля закинула в американські шахти в Пенсильвенії, створили Український Народний Союз. Добра, братська ідея взаємодопомоги впала на родючий ґрунт. Із кількох десятків осіб, які повірили в Слово — в заклики „Свободи", УНСоюз виріс настільки, що вже наближається до стотисячного членства, і хоча нині головний предсідник Иосип Лисогір має чимало турбот (хто їх не має?), та вся українська спільнова по-праву гордиться тим, що вже й українці мають власний хмаросяг.

Понад 20 років тому батьки - керівники УНСоюзу придбали в Кетскільських горах відпочинкову оселю „Союзівку", з добрим наміром: поселювати там старших віком українців - українок. І тепер на „Союзівці" живуть кілька старших віком людей. Але саме життя внесло коректу в людські пляни: створена 20 літ тому „Союзівка" виявилась українським магнетом, який найбільше притягає молодь. Вона відчула там і знайшла, як було сказано, „клаптик України на американській землі", своїх однолітків, своє товариство. Можна сказати, що народжена в Америці й Канаді українська молодь здобула „Союзівку", але треба також сказати, що ця Оселя Українського Народного Союзу здобула українську молодь.

„Союзівці" саме минув 21-й рік. Чудовий вік молодости! Та ще прекрасніше, що ця Оселя ніколи не постаріє: як вродлива 20-річна гуцулка, ця стилева Оселя буде й буде приваблювати тут народжену молодь.

Тому й назва цього репортажу „Молода, молода „Союзівка".

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ В АВСТРАЛІЇ РОЗГОРТАЮТЬ АКЦІЮ В ОБОРОНІ В. МОРОЗА

Мельборн. — „Наш Комітет долучився до світової акції оборони Валентина Мороза. Вона спрямована на зацікавлення справою і долею Мороза Комісією Червоного Хреста в Женеві, як теж на підтримку світової публічної опінії не лише для В. Мороза, але теж для інших безправно арештованих в Україні" — пишеться в окремому зверненні - комунікаті Комітету Оборони Мороза, надрукованому в газеті „Українець в Австралії".

Комітет поробив ряд заходів і розвинув працю не тільки серед української громади в Австралії, але також, почерез пресу, звернувся за піддержкою до австралійського населення. У відповідь на поміщені оголошення до Комітету почали надходити листи з виявом співчуття і бажанням одержати більше вияснюючого матеріялу про Мороза й інших незаконно суджених в Совєтському Союзі українських політичних діячів і працівників культури. Австралійці просять надсилати на їхні адреси катальоги, брошури і петиції, які вони хотіли б підписати і вислати на адреси різних міжнародних установ.

Наприклад І. Фрістон з Волонгонгу пише: „Я проти всякого тоталітарного режиму, правого лівого, тому висловлюю свій протест проти політичних репресій таких країн, як Совєтський Союз, Чіле, Еспанія. Прошу переслати петицію в обороні В. Мороза для підпису і пересилання до Міжнародного Червоного Хреста"; Пп-во Амстронґи з Кеірнс пищуть: „Підтримуємо вашу кампанію звільнити чи допомогти Валентинові Морозові. Глибоко співчуваємо його страшним терпінням. Ми бажаємо підписати вашу петицію і постараємося зібрати якнайбільше підписів наших знайомих. Хочемо підкреслити наше глибоке зацікавлення долею Мороза й інших переслідуваних".

Подібних листів Комітет одержав більше від старших і молоді, які пропонують свої послуги і допомогу. Для всіх зацікавлених вислано потрібні матеріяли і головно петиції.

В червні відбулося цілий ряд політичних віч в українських громадах і окремо для австралійського населення.

Комітет відмічує, що існують великі можливості притягнення до співпраці визначних австралійців до оборони В. Мороза.

В Арґентині створено Раду для справ культури та Комітет для акції „Листопад місяць СКВУ"

Буенос Айрес, (М.Д.). — Президія Української Центральної Репрезентації відбула 13-го серпня ц.р. ділові наради, на яких розглянено ряд актуальних справ з обсягу її діяльности та обширно обговорено пляни співдії головніших її секторів. Участь в нарадах приймали: голова — В. Косюк, секретар Р. Зінько, члени Президії Т. Данилюк, о. С. Сергійчук, інж. Ю. Іваник, О. Кузьмич та голова Ради для справ культури М. Данилишин.

Окремою точкою нарад розглянено проєкти Секретаріяту СКВУ відносно акції „Листопад місяць СКВУ" і у висліді покликано Краєвий Комітет, що його очолили члени Секретаріяту СКВУ в Арґентині в особах: Василь Косюк, Володимир Котульський та інж. Микола Сліпченко, а входять в склад цього ж Комітету голови чотирьох центральних установ. Комітет вже почав діяти, щоб належно перевести акцію популяризації Секретаріяту СКВУ як найвищої нашої координаційної установи та посилити заходи для придбання фондів для його багатогранної діяльности серед наших громад в діяспорі.

Рівнож покликано до життя Раду для справ культури, до якої увійшли: голова — М. Данилишин та члени інж. М. Сліпченко й інж. Ольга Бандура, яким припоручено кооптувати ще деяких осіб, які репрезентували б молодечі та жіночі організації, як рівнож в рямках УЦРепрезентації перевести заходи, щоб нав'язати контакт з українськими громадами в сусідуючих з Арґентиною державах та увійти в постійний зв'язок з Головною Радою Культури в Ню Йорку.

Почались американсько-сирійські переговори

Вашинґтон. — Сюди прибув 21 серпня сирійський міністер закордонних справ Абдел Галім Каддам, який розпочав розмови з державним секретарем Генрі Кіссінджером з метою з'ясувати питання заповіджених мирних переговорів між арабськими країнами та Ізраїлем. З другого боку, Генрі Кіссінджер хоче зорієнтуватися в намірах сирійського уряду у зв'язку з повідомленнями ізраїльських чинників про підготовку Сирії до нової офенсиви. Згідно з даними, що їх мають ізраїльські військові чинники Сирія з допомогою СССР цілком відбудувала свій воєнний потенціял і має у своєму розпорядженні нового типу совєтські танки, протитанкову зброю, військові літаки МИГ-21 і МИГ-23 і протилетунську артилерію та ракети.

Сирійський уряд продовжує настоювати на цьому, що повне замирення на Близькому Сході буде можливе тоді тільки, коли Ізраїль звільнить всі окуповані арабські території, включно з старою частиною —русалиму.

Кипрські турки розглядають можливість усамостійнення

Нікозія. — Поділ Кипру на дві незалежні держави — грецьку і турецьку — може стати небавом реальним фактом. З такою заявою виступив теперішній віцепрезидент Кипрської республіки і речник кипрської турецької меншости Рауф Денкташ, узалежнюючи майбутнє Кипру від висліду переговорів між Грецією, Туреччиною та Великобританією. Він заявив, що кипрські турки готові проголосити турецьку частину Кипру самостійною республікою і відокремитися від решти Кипру у випадку, коли греки будуть продовжувати відмовлятися зачати переговори про майбутнє республіки. Речник турецького уряду поінформував у зв'язку з заявою Денкташа, що Туреччина не має ніяких плянів прилучати північну, тобто турецьку частину Кипру, до Туреччини.

Віцепрезидент Денкташ повідомив, що на всьому обширі Кипру, який находиться під турецькою окупацією, встановлено виключно місцеву турецько-кипрську адміністрацію. Ідеться тут про яких 40 відсотків всієї кипрської території.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

"Business first..."

Дві американські компанії — „Кримінал Рісерч Продуктс" і „Інфінетикс" — з „незвичайним успіхом" демонструють в Москві на міжнародній виставці американський поліційний виряд, який, згідно з інформаціями закордонних кореспондентів в Москві, включає наймодерніші прилади для кримінального слідства. „Незвичайний успіх" пояснюється тим, що на виставку КҐБ кинуло свій численний персонал із завданням якнайдокладніше познайомитися з американською поліційною технікою. Совєтських кагебістів найбільше інтересують мініятюрні електронічні прилади для підслухування і реєстрування розмов та техніка стосування ультрафіолетного проміння й магнетичного порошку для розкриття відтисків пальців.

Але заінтересування КҐБ цим не обмежилося. Міністерство внутрішніх справ СССР закупило ці експонати разом з мобільною лябораторією, щоб в цей спосіб не тільки зорієнтуватися в американських досягненнях на відтинку криміналістики, але застосувати американську техніку в совєтській поліційній практиці.

На перший погляд могло б здаватися, що справа ця не виходить за межі звичайної інформації. Насправді воно не так і на це звернув вже раніше увагу сенатор Генрі Джексон, вимагаючи від Уряду не дозволити на експонування американського модерного поліційного виряду в СССР. Цю свою вимогу він мотивував цим, що КҐБ використає американські технічні досягнення в боротьбі зі злочинцями, але і для поборювання дисидентів і викривання осіб, які політично та ідеологічно протиставляться совєтському тоталітарному режимові.

Інформації з Москви цілком підтверджують передбачування сенатора Джексона і вказують на трагічну помилку, що її зробив американський Уряд, дозволяючи американським фірмам давати на виставку в Москві поліційний технічний виряд. Очевидно, про це заздалегідь могли подумати керівництва згаданих фірм і не поспішати робити такого „бизнесу" з Москвою, який у майбутньому дорого коштуватиме всім тим, які в СССР змагаються за основні права людини. Американські фірми з власної ініціятиви пішли по лінії забезпечення совєтського КҐБ наймодернішою поліційною технікою, що безумовно в умовах тоталітарного режиму в СССР матиме трагічні наслідки. Дорогою ціною з погляду основних прав людини забезпечують за собою американські підприємці прибутки у торговельних взаєминах з СССР. Основна вина, однак, за Урядом, який при ніяких передумовах не повинен був погодитися на такий „обмін інформаціями". Не від речі буде додати, що, як написав американський кореспондент, „не зважаючи на заклик до співпраці, на виставці не показали ніякого совєтського виряду для боротьби з кримінальними проступками". На жаль, такої передбачливости не виявили ані американські фірми, ні американські урядові чинники.

Публічна власність

Минулого тижня Білий Дім погодився з рішенням адвокатів колишнього президента Ричарда Ніксона, що магнетофонні записи розмов й інші президентські документи Р. Ніксона є його приватною власністю. Адвокати Джеймс Сент Клер і Фред Базгардт базували своє рішення на прецедентах, встановлених ще за Джорджа Вашингтона, першого президента ЗСА. В американській політичній системі президенти відіграють дуже важливу ролю, часто стаючи „неписаними законами". Більшість із тих „неписаних законів" видержують проби життя і обставин, але цього не можна сказати про те, що президентські та віцепрезидентські документи є приватною власністю. Цей прецедент є неправильний та шкідливий і повинен бути відкинений. Президенти та віцепрезиденти ЗСА є публічними службовцями, вибраними населенням Америки, і документація їхніх каденцій повинна бути публічною власністю. Крім того, в минулому часто траплялося, що окремі документи, які вважалися приватною власністю, були знищені, щоб нібито забезпечити „добре ім'я" колишнього президента, чи віцепрезидента. Це трапилося, наприклад, з деякими документами президента Абрагама Лінкольна, які були знищені його приятелями після його смерти. Таким чином, у випадку Лінкольна та ряду інших президентів, історики, політичні науковці тощо, не мавши доступу до всіх документів, не могли цілком правдиво насвітлити їхню діяльність, їхні політичні переконання, чи особисті погляди на окремі справи. Якщо б президентські та віцепрезидентські документи були публічною власністю, то майбутні покоління були б запевнені, що всі факти про каденції цих провідників держави будуть відомі. Це не значить, що зразу після закінчення каденції даного президента всі його документи мають стати доступними для загальної публіки. Деякі документи, наприклад, ті, які зв'язані з питаннями державної безпеки, або стосуються делікатних переговорів із представниками чужих держав, можуть і навіть повинні бути затримані в таємниці на потрібний період часу. Але, на нашу думку, Уряд ЗСА, який є представником цілого американського народу, а не приватні особи, повинні рішати, які документи мають залишитися в таємниці та на як довго. Тому вважаємо, що президентські та віцепрезидентські документи повинні бути публічною, а не приватною власністю.

Поет А. Галич перебуває в Норвегії

Осло. — Совєтський поет-дисидент Александер Галич, якому недавно дозволено виїхати з СССР, перебуває з липня ц.р. разом зі своєю дружиною в Норвегії у норвезького мистця Віктора Спарре, з яким він познайомився ще в Москві. В часі зустрічі з шведськими та іноземними кореспондентами А. Галич закликав, як інформує газета „Новоє Русскоє Слово" з 21 серпня, „не мовчати, а продовжувати протестувати проти переслідувань інакшемислячих в СССР". А. Галич повідомив також, що вже після виїзду з Москви він одержав інформації, що загострено тюремний режим для Володимира Буковського, відомого совєтського дисидента, засудженого на довголітнє ув'язнення.

I. Вовчук

КІЛЬКІСНО-ЯКІСНА „ДІЯЛЕКТИКА" В СПЕКУЛЯЦІЇ

(За пресою СССР. — Спроба аналізи)

(1)

В царстві московського соціялізму володарі з ЦК КПСС намагаються утримувати все життя людське на большевицькій догматиці. В одній з догм марксоленінської діялектики говориться, що кількісне накопичення в природі й у суспільному житті спричинює витворення нової якости. Діялектичну догму про перехід кількости в якість посилено втовкмачується студіюючій молоді, нею затуманюють вчених і науковців, вимагаючи, щоб вони у всіх винаходах користувалися цим „законом діялектики". Від письменників і мистців вимагається, щоб вони, керуючись партійними критеріями оспівували народження і процвітання нового суспільства, прославляючи героїв праці брежнєвської п'ятирічки.

Перед кожною п'ятирічкою ЦК КПСС обіцяє, що, при виконанні і перевиконанні плянів її, імперія СССР стане країною, де всього буде доволі. В брежнєвській п'ятирічці обіцянки скупі: піднесення матеріяльного рівня життя трударів партія узалежнює від збільшення їхньої праці і продуктивности її, вимагаючи збільшення продукції і зменшення видатків. Перед легкою промисловістю, що виробляє товари масового споживання, на 24 з'їзді партії поставлено вимогу: збільшити виробництво товарів для споживання населення, щоб задовольнити потреби його.

Більше трьох років минуло після тієї постанови, а до задоволення необхідних потреб дуже далеко. Хоч офіціоз партії „Правда" і заявляє, що товарів для населення виробиться в цьому році вдвічі більше, як в 1965 році, але продукція легкої промисловости, вироби її, ніяк не забезпечують конечних потреб населення. Товаровий голод на речі першої потреби не тільки не ослабився, а в якійсь мірі навіть збільшився. У містах поруч з державною пляновою торгівлею, що є единою формою дозволеної торгівлі, організованої урядом, процвітає приватний ринок з універсальними базарами, на яких можна дістати всі товари, що їх бракує в крамницях.

∴

Московська „Літературна газета" з 17 липня ц. р., насвітливши в довгій статті розміри спекуляції, з якою не можуть дати ради урядово-адміністраційні органи, ніби в безнадії заявляє: „Все це серйозно, товариші". І воно так є. В державних крамницях споживач не знаходить тих речей, які йому потрібно. В московському ГУМі (Державна у н і версальна крамниця) на полицях лежать товари, але їх не купують, бо їхня якість дуже низька. Кількісно - якісна діялектика не помагає.

А під самим ГУМ-ом міліція затримала чоловіка, що продавав блюзки. „Чотири дівчини - москвички без надуми заплатили за блюзку по тридцять карбованців і чоловік заробив шістдесят карбованців чистого прибутку: блюзки він купив у Баку вдвічі дешевше" („Л. Г.", 17 липня 1974). Як водиться, борючись зі спекуляцією, міліція заарештувала продавця блюзок Ібрагімова Ібрагіма Казанфар огли. Незабаром його судили. Присутні на суді дуже здивувалися, почувши, що продавцем був інженер — науковий співробітник одного з бакінських науково - дослідних інститутів, командирований на наукову працю до Інституту Кристалографії АН СССР.

„Літературна газета" занепокоєна бідкається, що соціялістична д о г м атика большевизму, яку так наполегливо прищеплювалось в школі, інституті й у науковому колективі, не вкоренилася, люди в неї не вживаються. Через місяць в тому ж районі Москви судили другого інженера за перепродаж жіночих чобіт. Людина теж з високою освітою, його жінка працює в союзному міністерстві заступником начальника відділу. На суді, твердить газета, піймані тримаються самовпевнено. „Ні крихти страху і повна байдужість до можливих наслідків". А страх, то одна з підпорок, на яких тримається система імперської сваволі большевизму.

В пляновій економіці СССР, де все на облікові і нормоване, дуже поширена спекуляція. Поза плянами і поза законом торгують на вулицях, на складах за прилавками крамниць. Спекулянтів переслідують і судять, але населення до них наставлене не вороже, а прихильно й доброзичливо. „Його (спекулянта) шукають, коли він „вуличний", а коли „на посаді" — за прилавком або в склепі, на базі — то дзвонять, просять, а то й благають" („Літературна Газета", 17 липня 1974).

Нова історична спільність — совєтський народ, видумана ЦК КПСС у боротьбі проти націоналізмів неросійських націй, потопає в спекуляції. Для боротьби з нею, з безгосподарністю й розтратністю, в країні існує дуже розгалужена система урядової контролі, її називають народною контролею: На допомогу групам народної контролі організуються спеціяльні бригади і дружини, які, рейдуючи по країні, виявляють спекулянтів і марнотратників. Заступник міністра внутрішніх справ СССР Б. Вікторов, розповідаючи про ті рейди, твердить, що „в 1973 році в Курській області в подібних рейдах взяло участь понад 20 тисяч робітників, службовців, колгоспників". А в цілій країні спеціяльних бригад і дружин, що ведуть боротьбу з розкраданням соціялістичної власности і спекуляцією, „нині нараховується біля 28 тисяч спеціялізованих дружин і груп. В їхньому складі найбільш перевірені і підготовані дружинники з рахівників і бухгальтерів, товарознавців, економістів, передовиків виробництва" („Известия" з 31 липня 1974).

(Далі буде)

Людмила Мойсеєва

„ЗУСТРІЧ З БАТЬКОВОЮ ЮНІСТЮ"

Все частіше і частіше звертаються підсовєтські письменники, поети й композитори до образу батька, бо росте „безбатьченками" чимало підсовєтських українців вже двох поколінь. А постать батька, твердять всі психологи світу, адже так необхідна для підростаючих хлопців, щоб було з ким ідентифікуватися, було з кого брати приклад, щоб нормально розвиватися і мужніти. Гірка дійсність в підсовєтській Україні не сприяє цьому: батьків нема, бо вони згинули, „від свинцевої кулі", значно старших братів теж нема, бо родини тепер малі. Рідко в якій родині доживає віку і дідусь, як це було ще за Довженкового покоління, бо непосильна праця в колгоспі, постійні матеріяльні злидні, горе і невтишима туга за дітьми, внуками — не дає дожити до „заможної й спокійної старости", що про неї співають у піснях, декламують із сцени, розпинаються у книжках і екранах.

Справді нема на кому взоруватися підростаючому чоловічому населенню, росте воно лише з матір'ю, в інших — кращих випадках є ще й бабуся, так як у вірші Василя Симоненка, і дивиться вона поглядом болючої туги на своїх внуків.

„Немає такої біди і муки,
Ніж сумно з-під сивих брів
дивитись щодня як внуки
ростуть без своїх батьків"...

В. Симоненко

Цей мотив зустрічаємо і в повісті Григорія Усача „Люблю", що про неї в „Літературній Україні" з 9-го липня пише рецензію Петро Врвк під назвою: „Зустрічі з батьковою юністю". Письменник, сам сирота, зворушливо пише про тугу його героя за своїм батьком, якого теж скосила зловорожа куля: „Скільки ж мені було тоді років? Мабуть п'ять а б о шість. Я тяжко захворів на скарлатину. Тато сидів біля мого ліжка і розповідав казку. Кожного разу ту саму — з продовженням. Та чи казка то була?" І бракує йому батька, бо дитинство з ним уявляється, як безтурботна казка, як мрія, а тепер: „він жив з матір'ю... знав, що батько вмер"... і автор хоче сплатити синівський борг батькові, пам'ятати про нього. „Ми якось не думаємо про батька і матір... А треба. Ми одержуємо від батька і матері вдачу, фізичну силу, звички, здібності. Вони залишають нам свої думки. Але ж і вміння кохати вони теж залишають нам"... Але батько не повернеться... Він загинув від кулі...

Кличе до батька і поет О. Підсуха у вірші „Ровесники", музику до якого написав композитор О. Білаш. В цій пісні, що надрукована з нотами в „Вістях з України" з 26-го червня ц.р. син звертається до батька, якого ніколи не бачив, бо згинув батько від свинцевої кулі перше, ніж син народився:

„Батьку, ми ровесники з тобою,
Батьку, обірвав свинець твої літа...
Розминулись ми навік з тобою,
Ти мене не бачив — я тебе...
Батьку, в серце крадуться тривоги,
Батьку, заслоняє тінь мою зорю.
Батьку, без вагання я пройду твої дороги,
Подвиг... Подвиг повторю!
Ой ти, весно, весно двадцять третя,
Не даруй нам ранньої зими.
Хоч ві сні явися, батьку, із безсмертя,
Сина... Сина обійми".

З пісні важко сказати, де згинув батько, чи на війні чи в застінках тюрми... І мимоволі згадуєш слова шестидесятника Віталія Коротича: „Покоління..., — пише він про своїх ровесників, — сини, що виросли в лементі евакуаційних поїздів та на попелі спалених кварталів. Батьки яких загинули на війні, віч-на-віч стикаючися з ворогами, інші — майже не пам'ятають своїх батьків, яких іще в далекий довоєнний час назавжди повели з домівок серйозні люди в цивільному. Вони ж зростали поруч — діти „ворогів народу" і діти народних героїв". Так дійсно, цю пісню можуть співати і діти „ворогів народу" і діти героїв народних, між якими В. Коротич вірно ставить знак рівнання. В одному тільки невірність Коротичевого твердження: „серйозні люди" не ходять тепер в цивільному, вони носять уніформи оливкового кольору, і „ведуть вони батьків назавжди з домівок" не „в далекий довоєнний час", а вчора, сьогодні і завтра. І так триватиме доти, поки не впаде та тюрма народів, якій ім'я СССР.

Ганна Черінь

ЛІТО

Минулися травневі війни
Громів, вітрів та блискавиць,
І літо щедре та спокійне
Несе солодку, стиглу міць.

Вже спіє виноградне ґронце,
Шумує літо, як вино,
І соняшник, рудий, як сонце,
До мене стукає в вікно...

Чудовий квіте України,
Ти з нами йдеш по чужині.
Зерно твоє ніде не згине,
Росте на радощі мені.

Лягти під вишнею горілиць —
Яка блаженна літня лінь!
А мрійний лет пташиних крилець
Всеж кличе у бежмежну синь...

8/16/1974

ПОЛЬЩА КАСУЄ ПРИВАТНІ СІЛЬСЬКІ ГОСПОДАРСТВА

(ст.). — Польща повела кампанію, щоб старші селяни віддавали свої приватні господарства державі. Це тому, щоб не допустити до занепаду продукції харчів, як теж, щоб молоді люди не втікали із сіл до міст і не залишали старших і менш енергійних людей для управи землі. Така реформа, мовляв, допоможе Польщі перемогти відкладання земельної реформи, яку комуністи запропонували ще тому 30 літ, а саме, щоб дрібні господарства включати до великих хліборобських одиниць. Польща це єдина східньо - европейська комуністична країна, де ще збереглися малі приватні хліборобські господарства. Новий закон, який входить у життя в серпні ц. р., мав би заохотити старших селян, або інвалідів, які не мають нащадків, передавати своє поле державі в заміну за емеритуру. За своє поле вони будуть одержувати більшу старечу пенсію і такі суспільні користі як медична опіка і право святкувати свята.

Впродовж останніх п'яти літ уряд перейняв у заміну за емеритуру 39.000 господарств на загальну кількість 824.000 акрів. Новий закон зменшує величину сільських господарств, що їх держава задумує перейняти, з 12-ти на 5 акрів. Це додасть 27 відсотків нових сільських господарств, які є в приватних руках, площею 37 мільйонів акрів, що разом творить 80 відсотків хліборобської землі в Польщі.

Міністер хліборобства Барціковський сказав у соймі, що приблизно 380.000 сільських господарств розміром 10 акрів управлялися селянами, які мали вже понад 50 років віку і не мали нащадків. Рівночасно люди втікають із сіл до міст. За найближчих п'ять літ цих утікачів буде майже мільйон. Так то міста мусітимуть прохарчовувати більше населення, а на селах буде менше людей для вирощування хліборобських плодів. Посівна площа зменшується теж наслідком урбанізації й індустріялізації. Уряд хоче зарадити цьому модернізацією і створюванням більших хліборобських одиниць. Сподіваються, що з кінцем цього століття продукція збільшиться вдесятеро. Тих, що покидають село, приділять до міського промислу, а поле будуть згуртовувати у все більші одиниці. Скасовані приватні сільські господарства включатимуть у знаціоналізовані господарства, або будуть приділювати їх кооперативам.

Палата Репрезентантів здержала фінансові операції Експортно-імпортного банку з Туреччиною та СССР

Вашингтон. — Палата Репрезентантів Конґресу схвалила постанову, на основі якої Експортно - імпортний банк мусить перервати всякі фінансові операції з Туреччиною з уваги на те, що турецький уряд дав дозвіл на вирощування маку, з якого продукується героїну, а також з СССР до часу, поки не буде підписаний новий торговельний закон, який передбачає статус упривілейованої держави для СССР. Постанова Палати оставатиметься в силі до часу, поки Туреччина не відновить заборони культивувати в себе мак, а коли йдеться про СССР, то до часу, поки не буде позитивно розв'язана справа еміґрації з СССР. Постанову схвалено більшістю 330 голосів проти 67. Постанову цю тепер буде розглядати Сенат.

Палата Репрезе н т а н т і в схвалила одночасно додаток до цієї постанови демократичного конґресмена Томаса Ріса з Каліфорнії, на основі якої Уряд ЗСА не може гарантувати ніяких кредитів для СССР та ЗСА не можуть давати ніяких кредитів для СССР до того часу, поки не буде підписаний новий закон про зовнішню торгівлю.

„Кучерявий дим" — нова збірка поезій Зої Когут, вийшла з друку

Ню Йорк. — В цих днях вийшла друком у Видавництві Об'єднання Українських Письменників „Слово", нова, вже друга за чергою, збірка сатиричних та інтимно - ліричних поезій Зої Когут п. з. „Кучерявий дим". В „Слові про авторку", яка проживає в Австралії, письменниця Уляна Любович підкреслила широку гаму спостережливости, настроїв та світовідчування поетки. „Тут і особиста лірика, радість з життя, віра в нього, любов, сумнів, смуток, надія... „Книжку зредагував поет Богдан Нижанківський, мистецька обкладинка роботи Едварда Козака - Ека. Книжка, оздоблена портретом авторки, має 116 сторінок. Ціна книжки — 3.50.

З авторкою та з її оригінальною творчістю ми мали нагоду ближче запізнатися в минулому році, коли Зоя Когут у товаристві акторки, Ірини Залеської - Кобзяр, відвідувала більші осередки нашого поселення з дотепною програмою „Галло, Американська Україно!" І в цьому році матимем приємну нагоду побачити й почути Зою Когут, цим разом без партнерки, індивідуально. Австралійська гостя прилітає до Каліфорнії 26-го серпня ц.р., де започаткує свої авторські вечори, які буде потім продовжувати в Канаді і ЗСА.

Н. Н.

Ф. Лукіянович

МІСТОК У ЧАППАКВІДДІК

2

Подібно сталося у виборах, в яких з рамени Республіканської партії кандидував Джордж Ладж, нащадок однієї з найстарших родин ЗСА, колишній дипломат та людина без закиду і з визначними к в а л і фікаціями. Тед виграв вибори, а поважна преса твердила, що кращий кандидат програв тільки тому, що прізвище його противника було Кеннеді.

6. У клюбі

Так як члени того самого клюбу, сенатори коряться неписаним, але прийнятим правилам не наступати ніколи один одному на мозолі, а якщо це помилково станеться, негайно вибачитися. Сенатора на підпитку, незалежно від партійної приналежности, його колеги відпроваджують до його бюра, ради самої самоохорони проти закиду пияцтва.

У противагу до нетерплячости обидвох старших братів, що відразу сягали по президентуру, Тед виявив багато скромности і такту. Він намагався обмежитися тільки до проблем свого стейту без намагання вибиватися на перші сторінки преси. Цим він здобув собі симпатію у „клюбі". Він часто звертався до сенатора-коґи: „чи можу просити Вашої помочі та поради?" — Це подобалось і давало йому не тільки помічну руку, але і прихильність.

У листопаді 1963 рока Кеннеді зазнали другої трагедії президента Джана Ф. Кеннеді.

7. Два брати

До сенатських виборів у 1964 році стали два брати: Роберт, колишній міністер судівництва, і Тед — цього разу на власну каденцію у своєму стейті. Роберт кандидував у стейті Ню Йорку у правиборах. За обома ними промовляла трагедія вбитого президента-брата, слава, принадність та мільйони долярів для виборчої кампанії. На конвенції Теда вибрано кандидатом партії і він летів до Бостону прийняти кандидатуру. Його приватний літак упав, розбився, двоє людей згинуло, а непритомного Теда із ушкодженим хребетним стовпом завезено до шпиталю, де він пробув кілька місяців. Про свій вибір він довідався на шпитальному ліжку. Роберт теж виграв вибори. Оце вдруге в історії ЗСА два брати кандидували та виграли вибори до сенату: брати Двайт і Теодор Фостери в 1800 р. були перші. Роберт відразу дав до пізнання, що для нього сенаторство — тільки переходова стадія в аспіраціях на президента. Його, як і Теда, президент Джансон завжди запрошував у коло своїх гостей. І тут виявилась різниця між братами, тоді, коли Роберт не тільки не приходив, але часто-густо навіть не відповідав на запрошення, Тед рідко коли пропускав, чим здобув собі прихильність президента, виявляючи багато скромности і такту. Тоді як Роберт роз'їжджав по усіх стейтах з промовами, Тед у Вашинґтоні завойовував собі прихильність та пошану щораз більшого числа сенаторів своїми виступами та законопроєктами.

У президентських виборах у 1968 році всі колишні дорадники Джана, які залишилися вірними родині Кеннеді, як Соренсен, Саліджер та інші, не радили Робертові кандидувати. Він, як відомо, знехтував їхню пораду і виставив свою кандидатуру у правиборах Демократичної партії. Тед включився тілом і душею у виборчу кампанію Роберта, свого і брата і найближчого друга. Він був у Сан Франціско, тоді як Роберт святкував перемогу правиборів у Лос Анджелесі, де Сірган-Сірган застрілив його.

8. Колесо історії

Дуже боляче пережив Тед смерть свого брата і друга. В промові над його домовиною в катедрі св. Патрика в Ню Йорку його голос два рази заломлювався. Відбувши формальності похорону, в печалі Тед відійшов від усього, ізолювався цілком, нікого не приймав, їздив самітно човном без мети; це тоді, коли жінка Роберта, Етел приймала відвідувачів; вона народила в той час свою одинадцяту дитину.

Але політика не знає жалощів. Зближалася конвенція Демократичної партії в Чикаго. До Гасніс Порту приїжджали емісари партії та окремі політичні спекулянти, заохочуючи кандидувати. Всім їм Тед відмовив. У партії почато рух за „втягнення Теда". Нарешті сенатор Юджін МкКарті, один з кандидатів, заявив, що віддасть усі свої мандати Едвардові, якщо той погодиться кандидувати. Тед мовчав, як сфінкс. Тиждень перед виборами повторив, що не буде кандидувати. Йому вистачало б тільки сказати „так" і конвенція одноголосно прийняла б його кандидатуру.

Одним махом колесо історії ЗСА повернулося б у інший бік. Дивлячись із сучасної перспективи на всі оті вломи, Вотерґейти та інші неприємні історії, що їх зазнав президент Ніксон, їх вдалося б оминути в тім разі, включно з сучасною депресією та Чаппаквіддіком.

Політичні обсерватори твердять, що якби Тед прийняв був номінацію, то безсумнівно став би президентом, — містика імени Кеннеді, чар особистости та виборча машина родини довершили б цього. Чому Тед не сказав так?

9. Едгартавн, Чаппаквіддік місток Дайк

У половині липня 1969 року мала відбутися 46-та з черги реґата — перегони човнами-вітрильниками у затоці Едгартавну. Зголосилося рекордне число учасників, але все залежатиме від погоди. Містечко - пристань Едгартавн наповнювалося влітку відвідувачами та поріжніло до півтори тисячі постійних мешканців восени.

(Продовження буде)

МОЛОДА, МОЛОДА „СОЮЗІВКА"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Хто вона, молодь на „Союзівці"?

Розсіяні по світі важкою долею кілька тисяч років тому жиди знали істину: „Хочеш зберегти народ? — збережи молодь!". „Наука в ліс не веде, а з лісу виводить", — усміхаючись, стверджує управитель „Союзівки" Володимир Квас. У нього повні руки праці в розпалі сезону; минулого вікенду на Оселі побувало біля 2,000 людей, а на „День Праці" буде ще більше. Не можна сказати, щоб він був дійсно перепрацьований, бо чітко й злагоджено працює „машина" — велике господарство, в основі чого лежить дисципліна й пошана директора до кожного свого працівника. Не даремно молодь вбачає в ньому не лише керівника, а й друга, дорадника, навіть батька.

— Мене звати Іван Богдан Коцур. Я закінчив студії в університеті в Олбані, Н.Й., я є дипльомований вчитель. Працював у сезонах на „Союзівці" вже майже 5 років. У червні вже „знайшов клопіт", бо оженився з Володимирою Король з Маямі, вона також педагог, закінчила саме студії...

Хто це говорить? Розмова відбувалася в авті, яке шумило прегарними зеленими дорогами на „Союзівку". За кермою сидів оповідач — Іван Коцур. Яка його роля на „Союзівці"? Не так легко і вгадати: ця молода людина є вже помічником управителя найбільшої української Оселі — заступником директора Володимира Кваса. Слухаю його гарну українську мову й думаю: „Ось як готують молоду зміну!"

Тепер на „Союзівці" працює понад 50 осіб молоді, майже всі — студенти коледжів та університетів, дехто ще в середній школі.

У канцелярії Оселі працюють студентки: молоденька Ляля Войтович (дуже добра рецитаторка української мови), досвідчена у веденні справ Марійка Ганкевич, Оленка Ганушевська і Оксана Тромса. У крамниці „Союзівки" обслуговує гостей студент Олександер Худолій — акордеоніст, який у 16 роках здобув кілька нагород. Молодь при кухні, молодь при обслузі, молодь при басейні, молодь при паркувальній площі, а найприємніше — молодь на мистецьких і розваговнх вечорах для гостей, гарна, усміхнена і талановита! На „кінці тижня" сюди прибуває по півтисячі й більше молоді. В цьому сила й особливе значення „Союзівки".

— Ми справді розбудували тут українське мистецьке життя, — розповідає добре всім знайома конферансьє Аня Дидик, засмагла, струнка, гарна (однаково володіє українською і англійською мовами). Вона професійна мистецька сила, з закінченими театральними студіями в Ратгерському університеті. — Ми часто виступаємо перед гостями „Союзівки", особливо в суботи й неділі, коли є мистецькі програми й вечорни, ми тоді доповнюємо концертові виступи запрошених мистців.

— Розкажіть про це більше читачам „Свободи".

— О, дуже радо! — усміхається Аня, — відповідальна за проведення культурних вечорів на Оселі. — Вся наша молодь, що виступає — усі тут працюють: хто на кухні, хто в канцелярії, інші при обслузі. Це все студенти, і це все — таланти. Візьмім союзівське тріо „Соловейки": студентки Оксана Борбич (хоровий і музичний керівник), Соня Тромса, Оленка Ганушевська, а найчастіше їм акомпаніює Соня Моравська. Маємо й дует під назвою „Мамині діти"; маємо дівчину - бандуристку і співачку, студентку Зіною Козюпу, акордеоніста Олеся Худолія; в дуеті виступають Оксана Борбич і Міра Оденижинська. Дозвольте, що назву всіх, всю нашу десятку — їх оплескували тисячі гостей на „Союзівці" — наш ансамбль „Чорнобривці", що співає з супроводі гітар: Оксана Борбич — керівник і солістка; з іншою музичною освітою, Міра Оденижинська, Іл. Лабунька, Марійка Галайдіда, Влодя Гнап, Наталка Гурін, Оля Длябога (сестра молодого члена редакції „Свободи"), Адріяна Палієнко, Соня Моравська, Саня Тромса, — дві останні та Влодя Гнап — гітаристи. З дуетами виступають також Сяня Тромса і Діяна Дячишин, з українськими й американськими піснями, як ми маємо різну авдиторію.

— А Танцювальний Ансамбль „Союзівки"?

— Це також сама студентська молодь. Це наші „кельнери", „бартендері", обслуга й інші — і всі знаходять час на проби, працюють дуже багато, щоб якнайкраще виступити. Ми підготували ревію „Нема то як на „Союзівці", показували її вже двічі, вже й на Оселі УРСоюзу в Глен Спей, і тут ще повторимо. Щоб ревію вивчити, ми після праці робили багато проб до 2 - 3 ночі, і о 7:30 ранку ішли до праці. Але ми всі — щасливі, бо маємо нагоду й місце для себевияву, — розповідає Аня Дидик. — До Танцювального Ансамблю належать: Леся Шумейко, Оля Длябога, Аня Хижа, Христя Хижа, Рома Маслянка, Ліда Лодинська, Олександер Худолій — наш музика.

Над чистою, причепуреною, замаяною деревами „Союзівкою" — сернеєве сонце. У Ню Йорку воно майже страшне, через велику вогкість. Тут воно цілком інакше: над басейном щебіт дітей, розмови старших, у басейні — плюскіт, на зелених кортах — багато спортовців і любителів. Тут сонце опалює і голубить, бо навколо зелені, прохолодні гори.

Розмовляємо в канцелярії. Дир. Володимир Квас запевняє, що він не турбується, що він вже заяв виконувати „по три праці нараз", і дійсно — розмовляє телефоном, і в цей же час підказує мені прізвища своїх працівників - студентів. На столі в директора новенька пара „вокі-токі" великого формату, для радіомовлення на далеку віддаль. Недавно були уродини дир. В. Кваса, і це йому подарували працівники „Союзівки", молодь, яку він по-батьківському любить і яка його любить по-своєму.

— Про ревію „Нема то як на Союзівці" згадували з приємністю в Ню Йорку. На жаль, не бачив.

— Ця ревія охоплює увесь тиждень на „Союзівці": понеділкове „Будьмо знайомі", вівторкові кінофільми, потім показ талантів, славна союзівська „Аргентинська ніч" із смачними реберцями — „асадо" і так далі. Текст ревії написали я і Роман Кизима. Брав участь Іван Флис у менших ролях, а в головних: у ролі примадонни з Чикаго п-і Тереляк — Рома Лісовир, пані Підшиватова — Леся Татомир, інженер Присмний — Ромко Кизик, я грала панну Соняшник з копалень у Пенсильванії, — вже залишається від сміху панна Аня Дидик — а Олько Покора виступав у ролі ... директора Кваса! Бо це ж вистава про „Союзівку"! Ми вже назбирали оплесків повні скрині, і ще раз даємо цю ревію тут. Всім подобається щасливий кінець: інженер Присмний таки знаходить панну Марічку Соняшник, „купідон" не промахнувся стрілою...

(Продовження буде)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Д-р Футей переобраний на голову Відділу УККА в Клівленді

7-го червня 1974 відбулися річні загальні збори Українських Злучених Організацій — Відділ УККА в Клівленді.

Зборами проводила президія, в складі: адвокат Степан Воляник — голова, і Оксана Рощецька — секретар.

Звіти уступаючої управи — голови д-ра В. Футея, секретаря інж. Григорія Завадівського і касира Юрія Коломбаса були наглядним доказом, що управа виявила максимум своїх зусиль не тільки на внутрішньо - громадському секторі, але й зовнішньо, з яких найбільш маркантними були вітання і побут Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кир Йосифа в Клівленді, коли посадник міста Ралф Перк доклав усіх зусиль міської адміністрації, щоб успішно і врочисто привітати дорогого гостя Кир Йосифа, що випало набагато імпозантніше від недавнього побуту Кардинала Міндсенті, з перебуванням якого відкрито і дедиковано монумент волі в рямках відзначення Тижня Поневолених Націй, яке відбулося 26-го травня ц. р.

Маркантним було теж відзначення 40-ліття голоду в Україні, в якому взяли участь усі прошарки українського громадянства Клівленду із духовенством обох віровизнань на чолі.

Як в одній, так і в другій імпрезі великий вклад праці віддали молодечі, жіночі і комбатантські організації.

Не менш імпозантними і успішними були концерти ансамблі хору „Гомін" і танцювальної групи „Орлик" з Англії, а згодом виступ солістки київської опери Ганни Колесник, які також були віддано відповідальністю управи місцевого Відділу УККА.

Демонстрація у Вашингтоні в обороні політичних в'язнів 22-го червня ц.р. була також численно збагачена учасниками Українського Великого Клівленду, що треба завдячувати активній в громадському житті Ростиславі Вачинській, яка більш менш увесь свій час віддає для громадських справ, чи міжнаціональним проблемам. Остаточно, Ростислава Вачинська включилася у виборчу кампанію д-ра В. Футея на конґресмена 23-го дистрикту, в якому через довгі роки був обираний Вілім Мінішел.

Крім імпрез, які вимагали більше зусиль, управа УККА несла відповідальність і за підготову і переведення внутрішньо - громадських і національних імпрез. Управа рівнож не забувала зобов'язань супроти своєї Централі відносно збірки Національного Фонду і належала як і попередньо до передових. Тим то уступаюча управа стояла на висоті своїх завдань.

Новообрану управу знову очолив д-р В. Футей, у склад управи увійшли: інж. Роман Возняк — заст. голови; п-і Володимира Кавка — заст. голови і імпр. реф.; інж. Гр. Завадівський — корресп. секр. і орг. реф.; Юрій Коломбас — рекорд. секр. і реф. нац. фонду; Оксана Рощецька — скарбник; Василь Камінський — фін. реф.; Ігор Оліяр — реф. молоді; Ольга Городиська — член; мґр Іван Норка — член; Лев Куспка — реф. преси і інф. Контрольна Комісія: мґр Василь Ліщинський, адвокат Степан Воляник, Ількo Жгута.

Як виказує календарець громадських імпрез, новообрана управа вступає в нову каденцію, багату рядом поважних імпрез, а зокрема ювілейних відзначень окремих організацій. В жовтні і листопаді відбудеться 5 ювілейних відзначень, не зважаючи на ряд імпрез.

Л. К.

Українська громада в Рівергеді, Н. Й.

В українській громаді в Рівергеді, Н.Й., в останньому часі, життя дещо пожвавішало. Зокрема з того часу, коли на допомогу місцевій громаді прибула нова вже повоєнна, або, як її називають, політична еміграція. Вона застала одну цінну особливість, що її придбала „стара громада": церкву св. Івана Хрестителя, де парохом є о. В. Корчинський, де зосереджується уся діяльність і активність української громади.

Своєрідною „зворотною точкою" у Рівергеді можна назвати той час, коли до цього міста перенісся вже на постійне „пенсійне поселення", відомий наш мистець, проф. Петро Андрусів з дружиною Наталкою.

А пані Наталя, яку тут слушно називають „живим сріблом", внесла без перебільшення подих чогось зовсім нового в життя Рівергеду. Мабуть, чи не вперше влаштовано у громаді зустріч Нового 1974 Року. Для цієї імпрези наш мистець удекорував так гарно церковну залю, що прибулі на зустріч гості не могли надивуватися. Із приходу, що дав його головним чином буфет, в далі продаж дуже ефектових декорацій („танцюючі постаті") закуплено згодом з ініціятиви пань — Фортепіяно. Маючи власний інструмент, життя пішло дещо і жвавіше і цікавіше. Згодом влаштовано „Базар" і попис місцевих талантів. Як виявилося, найліпше зовсім необхідно молоді пінністи, флейтисти і співаки.

Не менш цікавою, хоча може і особистою імпрезою було 35-річчя подружжя Наталки і Петра Андрусівих, що відбулося 6-го липня ц.р. у церковній залі. І цим разом проф. Андрусів порадував зібраних гостей дотепними декораціями, що мали на меті відобразити цю річницю на весело. На чільній стіні пишалися дві картини: на першій пані Наталка була зображена в ролі Одарки (вона сама співачка і тут не було пересади) а проф. Петро в ролі Карася... Над ними виділя цифра 35 і напис: — „Ми витримали!"... А далі були дуже дотепні два силюети на ясному тлі: Ідуть обидвоє молодих, а на другій дибають обидвоє старих... Над ними був напис: — „Почалося від „спацеру", а дійшли до „медікеру"... Після молебня, що його відправив місцевий парох, гості зійшли до залі, де ювілятів привітали хлібом, сіллю і вином їхні найстарші друзі, Галя Глушко і Яр. Курдидик. Після чого гостей запрошено до вечері, що перепліталася співами, музикою і танцями, аж до пізньої ночі. Вечерю поблагословив о. В. Корчинський і привітав відповідною до нагоди промовою. На всі привіти відповів зворушливо сам мистець. Між гостями були: д-р М. Мороз з дружиною, інж. Шмериковський з дружиною і двома синами інженерами з дружинами, суддя Ломницький з родиною, оперовий співак Юрій Богаченко, інж. Глушко з дружиною, що разом з п-вом Довбушами були „душею" цього ювілею, а також п-во Коссаки, Шульги і інші.

С. М - кий

УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ ЩЕ ОДНІЄЇ МОВИ.

Запаси харчів у світі є тільки на 27 днів

Букарешт. — Виступаючи на форумі неурядових організацій, акредитованих при ОН, які беруть участь у конференції для справ населення світу у Букарешті, американський представник Леслі Брави, головний промовець на цьому форумі, поінформував про трагічний стан на відтинку забезпечення світу харчовими продуктами. Згідно з поданими ним даними, запаси харчів у світі можуть вистарчити всього тільки на 27 днів у випадку якогось катаклізму. Він також поінформував, що розрахунки на виняткова добрий збір пшениці в цьому році завели і фактично цей збір, як збір іншого зерна, буде значно менший, що позначиться на забезпеченні світа харчами. Для деяких країн це може бути рівнозначне з катастрофою. Збір зерна в ЗСА буде менший, згідно з його твердженням, на 10 відсотків, порівняно з минулим роком. Це матиме вплив на експорт зерна ЗСА до інших країн. Він звернув увагу учасників на сильні тенденції в ЗСА обмежити, згідно почати контролювати експорт зерна.

На конференції помітився поділ у поглядах на питання загрози перенаселення у світі. В той час, коли представники промислово розвинених країн заступають погляд про конечність обмеження числа населення окремих людей, включно з плановими стосуваннями штучних засобів, економічно недорозвинені країни і країни совєтського блоку під проводом СССР стоять на становищі, що найбільшу увагу треба присвятити економічно-технічному розвиткові ніж ще недорозвинених країн, а справа населення і його числа уставеться сама по собі.

Філіппіни потерпіли великі втрати від повені

Маніля. — У висліді довготривалого дощу 24 провінції на найбільшому і найважливішому філіппінському острові Люзон найшлися під водою. Загинуло 78 осіб, а понад один мільйон мешканців найшлися без даху над головою. Всяка комунікація була перервана і щойно тепер рівень води обнижився настільки, що авта можуть проїхати головною дорогою. Президент Ф. Маркос проголосив винятковий стан на острові, а уряд почав застановлятися над формами найефективнішої допомоги потерпілим. З негайною допомогою поспішили ЗСА, які передали на фонд допомоги жертвам повені 50 мільйонів долярів і дали до диспозиції філіппінцям три транспортні літаки та три гелікоптери. Урядові чинники роблять всі потрібні заходи, щоб потерпілих забезпечити найконечнішими харчами, а що найважніше, не допустити до поширення заразних недуг, чи вибуху якоїсь пошесті.

Замість квітів на могилу Ольги Індри

Прийде пісня пошуму дерев з України буде напіптувати казку-колисанку на вічний супокій; про те, що було й загуло, і про те, що сьогодні діється на Лемківщині, де родилася, жила і працювала для Бога, народу і свого рідного села сл. п. Ольга Індра. І ще прийдуть ті липи, що кругом обступили тепер вже стару церковцю, в селі де був масток Індрів, котру вони власним коштом збудували, де вирізьбили іконостас та піклувалися церквою аж доти, доки не прийшла війна та їх, так як і нас усіх вигнала з родинних гнізд. І тут в родині Ольги Індри, на її і дочки Ліди очах, ледве кілька метрів від них вража бомба й забила її мужа і сина 17 літнього юнака, який щойно збирався жити.

Поїхала сл. п. Ольга у світ аж ген за океан щоб станути віч-на-віч з тяжким еміграційним життям, а згодом із передчасною смертю першого зятя. Напевно боліла так, як кожна матір болє горем своєї дитини, але не заломлювалася. Робила, що було в її силі, щоб облегшити життя дочки-вдови і піклувалися малим внуком.

Але як кажуть, Бог засмутить і Бог потішить. Дістала другого зятя Василя Колодчина, що не маючи тут своєї родини, що як сам сказав, знайшов не лише добру і вірну дружину але й родину до котрої пристав цілим серцем. Загосподарилися діти, попідростали внуки і життя пішло своєю утертою ходою... „сховалося у серці лихо, як звір в темнім гаю" але лихо має той звичай повертатись ненадійно, тоді якраз коли людина його найменше сподівається. І здавалолось, що ще так недавно, ледве рік тому, дякуючи мені за уродинові побажання сл. п. Ольга сказала: „Мені вже 82 роки але я ще так хотіла б пожити, хоч „уж ми так не буде, як ми було перше", але життя не зважаючи на смуток і біль, все ж таки гарне". Так виразно мені пригадалася та розмова з Покійною, як рік по ній прийшла ненадійна і сумна вістка, що сл. п. Індра померла.

Народна пословиця каже що „не вмира віковий, а часовий", той кому написано вмерти. Але чи то вмирає особа вікова, чи часова, але коли вона у близькому до нас відношенні, нам сумно й боляче. Вмирають люди різні: великі, учені, мистці, поети, політичні й суспільні діячі і по них болить ціла нація, їх усе школа. Але також і школа як відходить людина скромна, та котру Бог наділив найкращим даром, добром шляхетним і люблячим серцем. Сказав старинний мудрець, що добре серце то та одинка котру як поставити на переді всіх прикмет - зер то вона дасть людині, тим вартісніше число, чим більше прикмет-зер. Без одинки зера залишаться тільки зерами. Господь обдарував сл. п. Ольгу крім інших прикмет і щасливою-одинкою, добрим, шляхетним серцем, і з нею, як сказав о. парох Феціца у прощальному слові, вона як із свічкою своїх добрих діл пішла перед престол свого Сотворителя. Залишила по собі добру пам'ять людини, що вміла тішитися але й сумувати чужим горем.

І якщо Покійна могла б промовити, то її звернення до дочки, зятя і внуків та цілої родини було б як і її життя: „Робіть так, як приставло робити людині віруючій, сумуйте і плачте з горя, бо багато моляться за живих і мертвих, тіштеся ласками Божими та старайтеся йти через життя з любов'ю, так як і я тепер з любов'ю та надією на Його безмежне милосердя: „Ко Господеви моєму гряду".

Н. П.

Замість квітів на могилу Дорогого і Незабутнього ПОХРЕСНИКА

бл. п. **Богдана Шумила**

складає 20.00 долярів на Катедру Українознавства в Гарварді

Ірина НЕБЕЛЮК

ОМЕЛЯН МАЦИНА

абсольвент Торговельної Школи, кол. підстаршина І УД УНА, народжений 21-го лютого 1922 р. в Манастирі, повіт Ярослав, помер по довгій хворобі у Клівленді, Огайо, 18-го серпня 1974 р., прийнявши Найсвятіші Тайни Євхаристії і Оливопомазання.

ПАНАХИДИ були відслужені 19 і 20 серпня, о год. 7:30 веч. в похоронним заведенні Колодія, 5136 Зах. 14 вул. у Клівленді, а ПОХОРОН у середу, 21 серпня 1974 р. о год. 9:30 з церкви св. Петра і Павла на українській цвинтар у Пармі, Огайо.

Про молитви за упокій бл. п. Омеляна просять:

ІРИНА — вдова
ОРЕСТ — син
МАРІЯ, ОЛЕКСАНДЕР, СТЕПАНІЯ і МИХАЙЛО — сестри і брата у ЗСА і в Европі

Замість квітів, проситься про датки на українські цілі.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього Творця і Промислителя на 72-му році творчого і трудолюбивого життя відійшов у життя вічне, мій Дорогий Чоловік і Друг, письменник

ЗОСИМ І. ДОНЧУК

Про нього можна сказати, що Він дійсно горів своїм письменницьким трудом і згорів у письменницькій поїздці до далекої Каліфорнії. Серце, яке убібрало в себе всю страшну мартирологію нашої улюбленої Батьківщини — України, яких св. п. ЗОСИМ І. ДОНЧУК повватив всю свою творчість, перестало битися в Його грудях в п'ятницю, 2-го серпня б. р. в шпиталі в Окленд, Каліфорнія. В неділю, 4-го серпня, Його тлінне тіло було перевезене літаком до Філадельфії, де останнє чекало столиття Його життя і праці. В середу, 7 серпня б. р. поховано Його на українськім цвинтарі коло Церкви-Пам'ятника в Бавнд Брук, Ню Джерзі.

Несподіваний тягар особистої втрати і горя був облегшений багатьма Друзями, Приятелями і Знайомими, які не лишили мене одинокою і безпомічною в ці дні жалоби. І тому я уважаю своїм обов'язком сказати цим способом прилюдну подяку Всім Тим, хто своєю участю в похоронних обрядах, ділами допомоги, пожертвою чи вкладом співчуття, словами розради і потіхи облегшив тягар мойого горя.

Передовсім я складаю глибоку подяку Високопреосвященнішому Владиці Григорію — Митрополитові УАПЦ (Соборноправної), який не дивлячись на незвичні свого стану Його здоров'я, прибув до Філядельфії з Чикаго і очолив похорон Покійника, відправивши Парастас в похоронним заведенні Петра Муравика, Заупокійну Службу Божу в храмі св. Андрія Первозванного у Філядельфії та Чин Похорону на цвинтарі у Бавнд Бруці. Дякую Всечесніщому о. Леонідо Гофману — настоятелеві Св. Андріївської парафії УАПЦ (Соборноправної) у Філядельфії за участь в похоронних обрядах. Дякую всім тим панам і паням — хористам з усіх українських православних парафій у Філядельфії, які співали на Парастасі у вівторок, 6 серпня, а п. інж. Петрові Гурському за дерегування збірним хором. Рівнож складаю щиру подяку Пані Євдокії Влавацькій, за щиру згадку про мойого покійного Чоловіка, як письменника і громадянина, в радіопрограмі п. Вол. Блавацького в суботу, 3-го серпня. Вдячна редакції щоденника „Америка" за спішне і своєчасне повідомлення громадянства про смерть Чоловіка, а пані ред. Вергановській, за своєчасне повідомлення на сторінках „Народної Волі".

Голові Представництва ВО УНРади в ЗСА, секретареві якого був мій покійний Чоловік, пану Володимиру І. Біляєву складаю подяку за полагодження оголошень в часописах та зразкове переведення поминальної трапези. За живі квіти на могилу дякую Т-ву Прих. УНР у Філядельфії, парафії св. Андрія, Управі Парафії св. Андрія, п-ву Софії і Левові Пилипенкам, Галині Черінь з Чикаго і Стефанові Папьокову, був оперовий співачці Олені Шипицькій-Карапетян, п-ву Марії і Семенові Лантухам з Торонто та за дар на Бібліотеку Симона Петлюри замість квітів Вам та Василю Місечкам, Одарці та Івановні Курменовим, Дорогої та Володимирові Білясвим, Ользі та Михайлові Войтенкам, Марії та Василеві Яцечкам, Полині та Іларіону Пилипенкам, паням Катерині Курачій, Тамарі Омелюси, Катерині Туранській та панам Дмитрові Яроленкові, Костеві Туркалу, Павлові Бузаневі, Якову Білоусові. Дякую за вірша, присвячені пам'яті ЗОСИМА ДОНЧУКА, надіслані поетами Ів. Кметою-Ічнянським та Левові Пилипенкові. Дякую всім тим, хто на могилі склали Панахиду та „Відлітають журавлі...", особливо ж співачці Галині Шерей та проф. С. І. Паливоді. Панам д-ру Овечку та ред. М. Вайді та п. Петрові Байбакові дякую за некрологи, надіслані ними до багатьох українських часописів. Складаю щиру подяку всім промовцям, які прощали св. п. ЗОСИМА ДОНЧУКА у вічну дорогу: п. інж. Павлові Лихарєнкові, членові ВО УНРади і Голові Т-ва Прих. УНР у Філядельфії та п. Григорію Щудакові, членові управи парафії св. Андрія (на Парастасі), п. полк. Петрові Самойленку, членові УНРади та голові УНДС, членові якого був мій Чоловік (над могилою) та п.п. Тамарі Омелюсь, Олені Сердюк, Костю Туркалові, Петрові Байбакові, Павлові Бузаневі, Левові Пилипенкові, Семену Чалишеву та Вол. Біляєву (на поминальній трапезі).

Висловлюю також свою подяку панові Петрові Муравику, який виявив, як погребник, крім своєї досконалої виконання професійних зобов'язань, багато розуміння і співчуття до мене, як людина.

Дякую всім тим численним Читачам, Знайомим і Приятелям, які в багатьох листах і телеграмах з усіх частин Америки та Европи прислали мені їхні співчуття з приводу смерти св. п. ЗОСИМА ДОНЧУКА.

Але моя найглибша і особлива подяка належиться моїм дорогим членам 44-го Відділу СУА на чолі з п. Зосею Капищенко (особливо ж Тамарі Омелюсь, Вікторії Бузакевич, Генії Штейн, Христині Ярмоленко, Галині Мідаренко) та Олені Шипицькій-Карапетян за їхню дійсно сестерську відданість і почуття до мене в гірші хвилини мойого раптового осамітнення, за їхню християнську доброчинність і любов. Панам інж. Максимові А. Бондаренкові та Павлові Бузаневі я вдячна за допомогу в полагодженні багатьох господарських і формальних справ, які раптово звалилися на мої немічні плечі. Крім цих сердечних слів подяки я зможу, дорогі мої, тільки молити Всевишнього за Вас, бо немає нічого іншого на землі, чим би я могла Вам належно віддячитися.

Прошу всіх згаданих в цій подяці і тих, кого я не була в стані особисто перелічити, молити Бога нашого за спокій душі новопочилого слуги Божого ЗОСИМА, а я з свого черги, молитимуся за всіх Вас.

В глибокій жалобі,

ЛАРИСА ДОНЧУК

Mrs. Larysa Donczuk,
1915 North 7th Street, Philadelphia, Pa. 19123, USA

Богом благословенний Ювілей

Цього року минає 60 літ, як теперішній Ювілят о. крилошанин Юрій Боднар прийняв з рук Митрополита Кир Андрея Шептицького в Архикатедральнім храмі св. Юра у Львові св. Тайну Священства. Був це рік 1914, що почав в житті молодого енергійного священика новий етап життя. Був це рік, що започаткував також новий етап життя західньої вітки українського народу та й цілої української нації. Українське життя в Галичині пульсувало тоді живішим темпом. Здвиг „Соколів" у Львові з нагоди 100-ліття народин Т. Шевченка, (в якому активну участь брав о. Боднар) та відчуття нових подій, які мали наступити із вибухом Першої світової війни, вимагали від кожного патріотично виробленого члена нашого суспільства подвоєної енергії в праці над дальшою розбудовою нашого збірного життя у всіх напрямках.

Отець Юрій Боднар після свячень, одержавши першу посаду катехита народних шкіл в містечку Журавні прийняв відразу, окрім своїх обов'язків катехита, в суспільно релігійне життя Журавенщини. Від року 1914 — 1944, отже повних 30 років, Отець Юрій Боднар посвятив себе повнотою для праці Журавенщині, не тільки в Божому Винограднику, як зразковий священик, але теж як непересічної міри здібний організатор і працівник на суспільно - культурній ниві.

Перед Першою світовою війною Журавенщина була засмічена досить поважно русофільськими впливами. Майже в кожному селі, де була читальня — то вона була Качковського, хоча вже перед самою Першою світовою війною були організовані також читальні „Просвіти", завдяки таким ревним священикам патріотам як був: о. Тома Березовський, б. Йосиф Логінський і визначний діяч знаний в Галичині о. Северин Борачок.

До них працею і ревністю долучився в році 1914 о. Юрій Боднар. Вже в часі Першої світової війни, завдяки о. Боднареві зорганізовано в Журавні Сиротинець а також Бюро правної поради. Коли в розгарі війни о. Боднара призначено завідателем Манастирця і Протіс, він там в короткому часі перемінив ті два села з русофільських твердинь у національно свідомі громади. Читальні Качковського перемінились в читальні „Просвіти". В часі короткої московської окупації москалі заборонили були о. Боднарові навіть священодійствувати.

Від 1917 року о. Боднар перейняв парохію Баличі Зарічні. Овочем його праці тут була читальня „Просвіти" і кооператива. При його допомозі засновано теж читальні „Просвіти" і Кооперативи в сусідніх селах.

З огляду на брак світської інтеліґенції, священик силою факту ставав провідником своєї громади не лише, як душпастир, але теж як культурно - громадський і навіть політичний діяч. Таким провідником в найкращому того розуміння значенні був завжди для своїх парафіян о. Юрій Боднар. Не занедбуючи ніколи своїх душпастирських обов'язків, як ревний душпастир, він завжди знаходив час на громадсько культурну працю. У душпастирському житті він ніколи не опустив однієї Утрені, Служби Божої чи Вечірні чи в часі травня травневих Богослужень. Звичайно, після відправи Вечірні він казав запрягати коні і їхав чи то з доповіддю, чи в цілі зорганізування нової Читальні „Просвіти" чи нового Кружка „Сільського Господаря", де тільки заходила потреба. А, що о. Юрій Боднар був знаменитим співаком і проповідником — промовцем, то кожне село його запрошувало до себе при нагоді різних святкувань чи в організаційних цілях. Не було в Журавенщині ні одного села де о. Юрій Боднар не був би з проповіддю з нагоди храмового празника, відпусту чи якоїсь національно - культурної нагоди.

Завжди ввічливий, привітний, усміхнений був природним духовним і народним провідником в околиці. Праця о. Юрія Боднара сягала однак і поза вужчу Журавенщину, чи свою парафію Яйківці, яку він перейняв після смерти о. Северина Борачка в році 1924. Будучи кількакратно головою філії „Просвіти" в Журавні чи майже постійно головою філії „Сільського Господаря" в Журавні чи головою або членом Надзірної Ради „Маслосоюзу" чи Українбанку в Журавні, він ще брав активну участь, як член Надзірної Ради Повітового Союзу Кооператив в Стрию. О. Ювілят належав теж до співосновників, разом із о. Йосифом Савицьким священичого Т-ва св. Андрея, якого членом Управи був до кінця його існування у Львові, до 1939 року.

Праця священика - патріота під Польщею не була легкою. Не один і не два рази приходилось йому терпіти від польської поліції різні прикрості. За німецької окупації його арештовано і він зазнав гонення під большевицькою окупацією. Однак, це його не відстрашувало від праці для свого народу.

Дім отця Боднара був гостинним для всіх, хто трудився на народній ниві. Молоді студенти з околиці знаходили в ньому доброго і щирого приятеля, дорадника й взір до наслідування в праці для свого народу. Отець Боднар та його покійна дружина Євгенія любили добру ідейну українську молодь і завжди служили їй порадами і теплотою своїх благородних сердець. Це кожний відчував, що знайшовся у їхньому домі й товаристві.

Друга большевицька окупація змусила о. Боднара виїхати на еміграцію. І тут не зважаючи на труднощі нового життя виявив багато душпастирської ревности і посвяти, організуючи душпастирську обслугу для наших вірних у французькій зоні, а переїхавши до Канади до сьогоднішнього дня обслуговує, не зважаючи на поважний вік, дві душпастирські станиці.

За свою священичу ревність св. п. Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький відзначив о. Боднара гідністю Митрополичого совітника, а вже на еміграції Блаженніший наш Верховний Архиєпископ Кардинал Кир Йосиф відзначив відданого Божій справі і своєму народові священоєрея почестю Митрополичого радника, а тепер з нагоди 60-ліття священства ранґою почесного крилошанина.

Для самого Ювілята, якому Господь дозволив дочекатись того Богом благословенного Ювілею, напевно найвищою нагородою є свідомість добре сповненого обов'язку — як священика та члена української нації.

Згадуючи декілька фактів із життя і праці Ювілята, хочеться побажати йому, щоб в доброму здоров'ю дочекався сповнення мрій, а саме побачити свій нарід вільним, а свою Церкву, якій так ревно служить вже 60 літ, — завершеною рідним Патріярхатом.

Василь Ленцик

Стейтовий День УНС

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ТИГРИ", Трентон

Вже в наступну неділю, 25 серпня ц.р., відбудеться „Стейтовий День УНСоюзу", в рямках якого зустрінуться в змаганнях, І футбольна дружина „Ч. Січі" з дружиною „Тигри" з Трентону. Це будуть цікаві змагання, в яких „Тигри" зі столиці Ню Джерзі прагнутимуть перемогти „Січовиків" і цим успішно започаткувати свою підготову до нового футбольного сезону. В минулому році в рямках „Стейтового Дня УНС", „Тигри" були близькі перемоги, коли тодішня зустріч закінчилася ремісовим вислідом 2:2. Згідно з програмою „Стейтового Дня УНС", ці змагання відбудуться о год. 2-й по пол.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ЕЛИЗАБЕТ СК 5:1 (4:0).

Юньйон 16-го серпня 1974. Вже розпочалися гри за чашу Райнґольда, що проходять кожної п'ятниці вечорами під електричним освітленням, на площі фарчерз Гров в Юньйон, Н. Дж. В першій рунді розгривок зустрілися пари дружин: СК „Вістула" — Нюарк СК 0:0 з групи „Б" і „Ч. Січ" — Елизабет СК з „А" групи. Після закінчення гор в групах, відбудуться фінали за звання першуна, чашу Райнґольда і найбільшу фінансову нагороду турніру. В звітових змаганнях „Ч. Січ", в більшості, домінувала в грі і вже до перерви вела 4:0, що його здобули з гарних акцій, двократно Михайло Фарміґа, Любомир Лужняк і Монтан, по одному голеві. Колишні чемпіони ЗСА і кількакратні першуни ДАФБ-у „Оберліґи", розпочали контратакувати після перерви, але на більше, як на почесного ґоля не спромоглися. „Чг Січ" в свою чергу продовжувала продуктивну гру, у висліді якої Фарміґа здобув черговий „гет трик", стріливши свого 3-го ґоля, яким і встановив вислід зустрічі 5:1.

З приємністю віднотовуємо цей черговий успіх І футбольної дружини „Ч. Січі", в складі якої підготовляються до наступних ліґових виступів, надійні таланти, які хочуть гідно репрезентувати цей рід спорту в свому рідному товаристві.

Склад „Ч. Січі": Адамкевич, Марущак, Ткач, Паньків, Юрчак, Маза, Лужняк, Монтано, Вас. Каздоба, Фарміґа, Охрименко, Дідоха, Козар. Провідниками дружини в цій грі були: В. Вільчак і Василь Басняк.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — СТ „УКРАЇНА" Монтреаль

Ці треті в історії обидвох Товариств, товариські змагання, відбудуться 14-го вересня в Монтреалі, на стадіоні в Джарі Парку. В двох попередніх зустрічах висліди були: 1:3 — перемогу здобули віцечемпіони Канади, в другій зустрічі в Монтреалі, гра закінчилася ремісовим вислідом 1:1. Цьогорічні змагання юнацьких і І дружин СТ „Україна" — „Ч. Січ" відбудуться з нагоди 25-ти річного Ювілею СТ „Україна". Зацікавлені симпатики „Ч. Січі" можуть голоситися на поїздку автобусом разом з футболістами, який виїждже 13 вересня, о год. 9-й вечора.

О. Твардовський

Плянують нафтохемічні комплекси в Сибіру

Москва. — Згідно з повідомленням „Радянської України" з 11 серпня, ЦК КПСС і Рада міністрів СССР прийняли постанови про створення нафтохемічних комплексів у районах міст Тобольська і Томська. У складі першої черги Тобольського нафтохемічного комплексу, будівництво якого має розпочатися у 1974 році, намічено створити найбільші в країні виробничі потужності для одержання основних напівпродуктів (ізопрену і бутадієну) для виробництва синтетичного кавчуку.

Перша черга Томського нафтохемічного комплексу, будівництво якого має початися також у 1974 році, включає великі виробничі потужності для одержання поліетилену, поліпропілену та інших полімерних матеріялів, а також напівпродуктів для виробництва цих полімерів та іншої хемічної продукції. Виробництво нафтохемічних продуктів на Тобольському і Томському комплексах здійснюватиметься в основному на базі використання попутного нафтового газу родовищ Західного Сибіру.

Як видно з повідомлення у газеті, будівництво має відбуватися силами „всесоюзного комсомолу", бо обидва комплекси проголошені „ударними комсомольськими будовами", на які, очевидно, спрямовуватимуть молодь з усього СССР, особливо з України.

Заповідають наради всекитайського зібрання народних представників

Пекін. — Кореспондент ТАСС інформує з китайської столиці про те, що тут має нібито відбутися закрите засідання Всекитайського зібрання народних представників, своєрідного китайського парляменту, на якому мали б обговорити і схвалити проєкт нової конституції Китайської Народної Республіки. Совєтський кореспондент інформує в „Известиях" з 17 серпня, що йдеться про черговий „обман" населення, бо фактично китайське керівництво вже від 1970 року заповідає, що таке засідання відбудеться, але досі воно ще не відбулося. На X з'їзді китайської компартії Чжоу Ен-лай також заповів був, що зібрання буде скликано „в найближчому часі", але вже добігає рік з цього часу і зібрання не відбулось.

Закінчено процес „імпічменту" колишнього президента Ніксона

Вашингтон. — У вівторок, 20-го серпня, Палата Репрезентантів 412-ма голосами проти 3-ох проголосувала прийняти остаточний звіт Юридичної комісії Палати, яка в кінці липня ц.р. проголосувала три статті формального обвинувачення проти тодішнього президента Ніксона. Цей звіт, прийнятий Палатою без жадної дискусії, залишиться між документами як доказ, що були підстави на „імпічмент" президента Ніксона, а саме, що президент Ніксон, нарушуючи свою присягу, старався перешкодити судочинству у Вотерґейтській справі, що надуживав своїми повновластями та що виявляв зневагу до Конґресу, відмовляючись підчинитись формальним викликам Юридичної комісії, яка вимагала від нього передачі ряду магнетофонних записів. З уваги на те, що Р. Ніксон зрезиґнував з посту президента ще заки обвинувачення проти нього були передані цілій Палаті Репрезентантів, процес „імпічменту" перервано. Своїм прийняттям остаточного звіту Юридичної комісії Палата Репрезентантів офіційно закінчила процес „імпічменту" проти Ричарда Ніксона.

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Марія Роза Федишин, членка УНСоюзу, Від. ч. 96 Т-ва св. Івана в Піттсбурґ, Па. Померла 27 червня 74 р. на 20 р. життя. народилася 13 червня 1954 р. в Піттсбурґу Па. і стала членкою УНСоюзу в 1970 р. Полишила в смутку батьків — Петра і Стефанію; братів — Петра і Михайла, сестер — Сильвію, Діяну і Михайлину. Похорон відбувся 29 червня 74 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Піттсбурґу, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Від.

Іван Долинний, член УНСоюзу, Від. ч. 240 Т-ва Е. Коновальця в Клівленді. Помер 12 липня 74 р. на 63 р. життя. народився в 1912 р. в Ясенівка пов. Рава руська і став членом УНСоюзу в 1951 році. Полишив у смутку жінку Лідію Похорон відбувся на цвинтарі Таркин, Ст. Ментор, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр. Від.

Марія Ванджура, членка УНСоюзу, Від. ч. 131 Т-ва А. Шептицького в Чикаґо. Померла на 73 р. життя. Народилася в 1901 в Чортківщині і стала членкою УНСоюзу в 1955 р. Полишила в смутку мужа Ізидора, дочку Марію Наваринську з мужем Мироном, внуки Уляну і Ореста та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді і Україні. Похорон відбувся 17-го червня 74 р. на цвинтарі св. Николая в Чикаґо.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа 131-го Від. УНС

Володимир Кузмяк, член УНСоюзу, Від. ч. 397, Т-ва ім. Св. Ольги в Філядельфії, Па. Помер 23-го червня 74 р. на 63 р. життя. Пок. народився в 1911 р. в Садковичах, Самбірщина, Зах. Україна, і став членом УНСоюзу в 1953 р. Полишив у смутку: Лілію Христину, дочку з чоловіком Тоні ДіЛіріо і з донечкою Наталкою. Марію Александру з чоловіком Марвіном Факсом, Галина Ясінська — шваґерка та ближча і дальша родина в Україні. Похорон відбувся 27 червня на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс-і, біля Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

Петро Жук, член УНСоюзу, Від. ч. 39 Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н.Й. Помер 13 червня 74 р. на 58-му році життя. Пок. народився 1915 р. у Віжумлі, пов. Яворів і став членом УНСоюзу в 1969 р. Полишив у смутку жінку Марію, сина Володимира і дочку Ольгу з родиною та приятелів зі Сиракюз і Бразилії. Похорон відбувся 17 червня 1974 на цвинтарі при Українській Православній Церкві в Сиракюзах.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

Павло Сиротюк, член УНСоюзу, Від. ч. 116 Т-ва Вільні Козаки в Трентоні. Помер 17 липня 74 р. на 77 р. життя. Народився в 1897 в Джурів пов. Снятин і став членом УНСоюзу в 1949 р. Полишив у смутку дружину Олену, дві доньки, сина, зятів, синову та вісім внуків. Похорон відбувся 19 липня 1974 р. на цвинтарі св. Марії в Трентоні.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр. Відділу

Микола Васєвич, член УНСоюзу, Від. ч. 221 Т-ва Св. Стефана в Чикаго, Ілл. По-

мер 3-го липня 74 р. на 73 р. життя. Пок. народився в Липник Село, пов. Бірчі, Україна і став членом УНСоюзу в 1939 р. Полишив у смутку дружину Зофію, доньку Дарію, брата Михайла та шваґра Олексу Івасів. Похорон відбувся 12-го липня 74 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула

Корній Руденко, член УНСоюзу, Від. ч. 221, Т-ва св. Стефана в Чикаго. Помер 22-го червня 1974 р. на 77 р. життя. Народився 1897 р. в Черкасах, Україна і став чл. УНСоюзу в 1952 р. Полишив у смутку Євдокію доньку і чотири внуки. Похорон відбувся 26 червня 1974 р. на цвинтарі Елмвуд в Чикаґо.
Вічна Йому Пам'ять!
Т, Шпікула

Агафія Кубарич, членка УНСоюзу, Від. ч. 316 Т-ва Укр. Народний Дім в Рочестері. Померла 3 липня ц.р. на 73 р. ж. Народилася 1901 р. в Пукові, пов. Рогатин і стала членкою УНСоюзу в 1922 р. Полишила у смутку мужа Миколу, сина, доньку і внука. Похорон відбувся 8 липня 74 р. в Рочестері.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відділу

Марія Корейко, членка УНСоюзу, Від. ч. 204, Т-ва ім. А. Гонцаренка в Ню Йорку. Померла 24 червня 1974 р. Народилася в селі Замочок пов. Жовква, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Петра, дочку Анастазію і Павліну, 4 сестри і брата на Україні, 3 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Оливна Гора в Ню Йорку.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відділу

Михайло Пєкний, член УНС, Від. ч. 54 Т-ва Укр. Січ в Ню Гейвені, помер на 65 р. життя. Нар. 1909 р. в селі Прошова, Тернопіль і став членом УНСоюзу в 1955 р. Полишив у смутку дружину Наталію, дві доньки Віру і Любу та тещу Меланію Ковальчук. Похорон відбувся 16 липня 74 р. на цвинтарі св. Лаврентія у Вест Гевен.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр. Від.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 25-го СЕРПНЯ 1974 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Звичайні місячні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Ам. Клюбі, 292 Гудсон Аве. Зміна ренеція зборів, з причини парохіяльного фестину. На порядку є важні справи. Проситься відібрати дивідендові чеки. — К. Шевчук, предсідник, Т. Кубарич, секр., С. Мартинюк, касир.

ТАРЗАН, Ч. 7164. Банда браконьєрів розбита

Хлопці, поспішайте!.. Тарзан ввійшов до цієї печери!..
Петре, ходи сюди й поглянь, що тут маємо...
Що?!
Браконьєрів, шкіри, ікли та — о, так — і дітей!
...А також парадоксальну ситуацію, яка межує з безглуздям... Чоловік, який має тільки лук і стріли, взяв в полон банду, озброєну модерною, знаменитою, вбивчою зброєю!